

Alçakgönüllüler Yüksek Düşüncelilerdir

– E Bayraktar · 02 Haziran 2015

“Alçakgönüllü yüreklerde yaşayan düşünceler, yüksek düşüncelilerdir.” (Montaigne)

Kibir, insanın şuurunu kapatan en büyük engellerden biri. Şeytanın, Allah’a isyanına sebep olan karakter özelliğidir kibir ve insanı Allah korkusundan uzaklaştırır, vicdanî hassasiyeti zayıflatır. Bu duygu, şeytanın lânetlenmesine, cennetten kovulmasına ve cehennem azabına müstahak olmasına sebep olmuştur. Büyükleme ve kibir, insanı dünyada ve ahirette çok büyük kayba uğratar. Allah karşısındaki aczinin bilincinde olmaması ve büyükleme, insana, şeytanın durumunu düşündürmelidir.

Kur’an’ın, güzel ahlâka dair tanımladığı özellikler arasında kibir yoktur ve birçok ayette kibirden sakınmak gerektiği konusunda insanlar uyarılır. Allah mütevazı ve alçak gönüllü olmayı emreder, "Yeryüzünde böbürlenerek yürüme; çünkü sen ne yeri yarabilirsin, ne dağlara boyca ulaşabilirsin." (İsra Suresi, 37) buyurur ve büyüklük duygusu taşıyan insanları sevmediğine dikkat çeker.

Dünya hayatı nefsimizi eğitime fırsatımız. Büyükleme ve enaniyet ise bu eğitim sürecinde sakınmamız gereken en önemli tavır bozuklukları. Yerine koymamız gereken ise tevazu ve alçakgönüllülük.

İnsan hep en saygın, en seçkin, en akıllı, en güçlü olmak ister. Sahip olduğu maddi manevi her şey kibrini artırır ve diğer insanları aşağı görür. Kendisinden üstün olanları ise kıskanır, takdir etmez. Başkalarının üzerine basarak ezerek yükselmeye çalışır.

Büyükleme özelliği, insana, üzerinde düşünmesi gereken en önemli konuları unutturur. Sahip olduğu ve gururlandığı her şeyi yitirme endişesi yüzünden insan bir gün öleceğini, kendisini bekleyen ahiret hayatını ve Rabbi karşısında yapayalnız sorgulanacağını düşünmekten kaçınır.

İnsan bu konuda kendisini kandırabilir, mütevazı olduğunu düşünebilir. Gerçek anlamda tevazu, insanın kendisinin ve sahip olduklarının Allah’a ait olduğunun bilincinde olmasıdır. Kur’an ahlâkına uygun yaşanmayan tevazu geçicidir, gösteriş amaçlıdır.

Allah’tan başka hiçbir güç olmadığını kabullenmektir tevazu. Başarıyı da güzelliği de, serveti de veren Allah’tır. Her şey imtihan sebebidir. Dünya hayatının gereği olan ve imtihan amacıyla verilen hiçbir şey, büyükleme sebebi olmamalıdır.

Allah Mütekebbirdir. O’nun gücü ve kudreti karşısında, yeryüzünde büyüklenebilecek kimse yoktur; O, önünde secde edilecek tek makamdır. Kibir insana yasaktır; insan Rabbi karşısında aczini ve haddini bilmelidir.

Onur, üstünlük, güç ve izzet Yüce Allah'ındır; O'na yakın olan Resûllerinin ve müminlerindir. Sühreverdî, izzeti, "insanın nefsinin hakikatini bilmesi ve dünyevi istekleri sebebiyle zelim etmeden ona ikram etmesi" olarak tarif eder. Kibri ise, "insanın nefsini tanımayarak onu kendi yerinden daha yukarı koymaya çalışması" şeklinde tanımlar. Tam da burada izzet ve kibrin karıştırılması tehlikesine şöyle dikkat çeker: "Meskenet ve zillete düşmeden tevazu sınırında durmak, kibir ateşinin ortasına kurulmuş izzet köprüsünde durmak gibidir." (Sühreverdî, Avârifü'l-Maarif)

İşte o köprüde asılı sarkacın topu vurdukça kimini yücelere çıkarır, kimini aşağıların aşağısına düşürür.

Gurur, kibir ve böbürlenme îman ehline yakışmaz. Mümin, büyüklük iddiasında olmadığı için, yaptığı hataları telâfi etse bile kendisini yeterli görmez. Kusursuz olduğunu düşünmez ve bu sebeple sürekli kendisini geliştirme çabası içinde olur. Güzelleşen ahlâkından dolayı insanların sevgisini kazanır. Ve Allah'ın dilemesiyle hem dünyasını, hem de ebedî ahiretini...

"Yüzü yerde olanı Allah yükselttikçe yükseltir, kibre girip çalım çakanı da yerin dibine batırır." (Sâdık u Masduk)

Elif Nisa, Yeni Dünya/Hanımefendi Dergisi